



# درسی

برای

## صنف دهم

متن

مؤلف: محمد هاشم معلم زبانهای درسی، پشتو و فارسی

### مقدمه

افغانها از بسیار قدیم به فکر تدوین فرهنگ دری بودند و اساس و بنیاد آنرا بیشتر از سه هزار سال قبل تهداب گذاری نمودند. در صفحه بعدی تاریخچه زبان دری را مطالعه کنید. اکنون دری یکی از بزرگترین و قدیمی ترین زبانهای افغانستان است که امروز به آن تکلم و کتابت میشود. در میان زبانهای متعدد افغانستان، دری یگانه زبانی است که در بر اعظم آسیا به چنان مقام و نفوذی رسیده است که هیچ یک از السنه دیگر افغانستان بدان نرسیده است. حالا از میان دو زبانهای رسمی افغانستان که مشتمل دری و پشتو هستند، دری در ممالک مجاور ما، مانند تاجکستان، پاکستان و ایران و حتی در سرزمین های دیگری مانند هندوستان، آذربایجان و عراق بشکل رسمی و غیر رسمی مورد استفاده قرار میگیرد. زبان دری در معرفت و هویت افغانستان مقام بسیار مهم و برجسته دارد و ادبیات دری بخصوص اشعار آن در میان ادبیات جهان رتبه شامخ و مرتفع دارد. من بخاطر حفظ چکیده از فرهنگ با شکوه و عظیم دری، یک قطره کوچک آنرا تحت ۲۱ عناوین مختلف، درین کتاب ذکر کرده ام و آنرا در خدمت شما قرار میدهم. این کتاب، کتاب متن است و کتاب تمرین آن نیز تهیه شده است که هر دوی آن مجموعاً در حدود ۱۵ هزار لغات دارد و اکثر متن آن جنبه معلوماتی دارد و بیانگر حقایق میباشد. این کتاب به سطح شاگردان دوره متوسطه در داخل کشور و به سطح دوره لیسه در خارج از کشور تهیه شده است. حل تمام تمرینات آن در صفحه آخر "کتاب تمرین" گنجانیده شده است که در صورت ضرورت میتوانید از آن استفاده کنید. در اخیر امیدوارم که ازین کتاب به حد اعظم مستفید گردید و در آموزش و شناسائی فرهنگ دری برایتان مثبت و موثر قرار گیرد. برای پیشنهادات و تصحیحات عاقلانه و سالمانه تان آغوش باز دارم واز قبل ظهار قدردانی و سپاسگذاری مینمایم.

**نام کتاب : دری برای صنف دهم (متن)**

**مؤلف : محمدهاشم معلم زبانهای دری، پشتو و فارسی**

**چاپ اول: سال ۱۳۹۰ هـ، ش مطابق ۲۰۱۱ م**

**ستاگهلم - سویدن**

# درسی

برای

# صنّف دهم

نام:

---

صنّف:

---

مکتب:

---

تلفون:

---

نام و تلفون معلم:

---

## تاریخچه زبان دری

در قسمت تاریخچه زبان دری نظریات و افکار مختلفی وجود دارد که چکیده آنها در زیر مینویسم. طوریکه تاریخ امروزه بیان میکند، در قدیم ها حاکم ویا سردار یک مملکت، یک پادشاه میبود. پادشاه از بهترین، لایقترین و ذهینترین انسانها را در گرد خود جمع میکرد و با خود نگهداشته. از استعداد آنها در بخشهای مختلف استفاده میکرد تا اینکه از بهترین و مرفعتترین زندگی برخوردار باشد.

بطور مثال چندین هزار سال قبل پادشاه مصر از لیاقت و ایمانداری حضرت یوسف ع که وی در زندان آن پادشاه بود، مطلع شد و ویرا از زندان رها کرد و سرپرستی تمام خزانه اش را در اختیار وی قرار داد و ایشانرا به آن مقام عالی منصوب کرد. (سوره یوسف ع آیات پنجاه تا پنجاه و دو).

با بیان همین تمثیل شاهان قدیم اشخاص را که دارای استعداد خارق العاده، اخلاق نیکو، صداقت و ایمانداری میبودند، همچون یک عالم بزرگ، شاعر، دانشمند و غیره را در دربار خود نگهداشتند و با استفاده از لیاقت آنها زندگی پُر مسرت را میگذشتاندند.

با استناد از تاریخ نویسان قدیم، افغانها که در آن مقطع زمانی دارای استعداد خارق العاده و مقام شامخی بودند، پادشاهان آن زمان شایق نگهداری و استخدام افغانهای با استعداد در دربار خود میشدند و از آنها میخواستند که به زبان دری برای شان شعر بگویند و آنها را خوش بسازند و غمهای شانرا رفع نمایند.

بهمین دلیل افغانها از خیلی قدیم در خانه های پادشاهان با بسیار عزت و سربلندی زندگی میکردند و باهم به دری گپ میزدند وهم شعر می سرودند.

بنابراں اساس زبان دری از همانجا سرچشمه گرفته است و دنباله آن تا همین حالا ادامه دارد و تاریخچه بسیار قدیمی دارد.

**پس دری بمعنی درباری است** و این زبان در خانواده های درباری یا شاهی بیشتر از سه هزار سال قبل مورد استفاده قرار میگرفت و آنها بهمین زبان تکلم و معاشرت میکردند.

مُنْتَجاً اساس زبان دری در قصرهای قدیم شاهان بنام دری مُسمی و نهاده شد که سلسله آن تا همینروز در افغانستان ادامه دارد.

# فہرست

عنا وین	صفحہ	عنا وین	صفحہ
سگ	۲۳	آفتاب	۱
معنی لغات منوط بہ سگ	۲۴	معنی لغات منوط بہ آفتاب	۲
شمع	۲۵	بوت	۳
معنی لغات منوط بہ شمع	۲۶	معنی لغات منوط بہ بوت	۴
صابون	۲۷	توپ	۵
معنی لغات منوط بہ صابون	۲۸	معنی لغات منوط بہ توپ	۶
ضرب	۲۹	ثمر	۷
معنی لغات منوط بہ ضرب	۳۰	معنی لغات منوط بہ ثمر	۸
طیارہ	۳۱	جاروب	۹
معنی لغات منوط بہ طیارہ	۳۲	معنی لغات منوط بہ جاروب	۱۰
ظروف	۳۳	حج	۱۱
معنی لغات منوط بہ ظروف	۳۴	معنی لغات منوط بہ حج	۱۲
عسکر	۳۵	خانہ	۱۳
معنی لغات منوط بہ عسکر	۳۶	معنی لغات منوط بہ خانہ	۱۴
کشتی	۳۷	دیگ	۱۵
معنی لغات منوط بہ کشتی	۳۸	معنی لغات منوط بہ دیگ	۱۶
ناک	۳۹	ذره بین	۱۷
معنی لغات منوط بہ ناک	۴۰	معنی لغات منوط بہ ذره بین	۱۸
ویدیو	۴۱	زرافہ	۱۹
معنی لغات منوط بہ ویدیو	۴۲	معنی لغات منوط بہ زرافہ	۲۰
		زالہ	۲۱
		معنی لغات منوط بہ زالہ	۲۲



# آفتاب

این یک آفتاب است.

آفتاب یک ستاره کلان و درخشان است.

آفتاب هم میتابد و هم حرارت تولید میکند.

در آسمان میلیون ها آفتاب ها وجود دارد که یکی از آنها آفتاب مَنور و تابان ما است.

آفتاب مَنیر ما ۹ سیاره دارد و هر سیاره به تعداد مختلفی مهتابها دارند. کُره زمین ما یکی از آن ۹ سیاره است که یک مهتاب دارد. آفتابها با حجم و قطر های مختلف هستند و از همدیگر فاصله های زیادی دارند.

در بین آفتابها گازات مختلفی وجود دارند که از میان آنها میتوان گازات هایدروجن و هیلیم را نامبرد. این گازات با حجم زیاد و قویترین سرعت بطور متداوم میسوزند و بهمین دلیل است که آفتابها گرم و پُر حرارت هستند.

آفتاب ما تا کُره زمین فاصله زیاد دارد اما گرمی و روشنی آن به آسانی تا زمین میرسد. گرمی و روشنی آفتاب به تمام مخلوقات فایده های زیاد دارد. بدون آفتاب هیچ موجودات و حتی سیارات نمیتوانند زنده بمانند. آفتاب درخشان ترین پدیده الاهی است.

## معنی لغات منوط به آفتاب

درخشان : روشن

میتابد : گرم میشود، می درخشد

حرارت : گرمی

مُنور : نور، روشنی

مُنیر : درخشان، تابان

تابان : روشن، درخشان

کُره : هر جسم گرد

حجم : بر آمدگی، دَبلی چیزی

سیاره : قمر، اجرامی که به دور ستارگان میچرخد

قَطْر : خطی که از مرکز دایره بگذرد و دو چند شعاع دایره میباشد.

گازات : بخار

هایدروجن : گازی است بیرنگ، بی بو و بی طعم، اولین عنصُر کیمیاوی

هلیوم : دومین عنصُر کیمیاوی است

سرعت : رفتار، تیزی، تندی

متداوم : دوام دار

مخلوقات : جمع مخلوق است و بمعنی آفریده شده، موجود

موجودات : جمع موجود بمعنی آفریده، هست شده

سیارات : جمع سیاره

الاهی : ای خدا

پدیده : آنچه مشاهده میشود و یا به وسیله حواس ادراک میشود،

نو ظهور، بی مانند در گذشته

## آگاهی!

حق چاپ این کتاب محفوظ و کاپی کردن آن کاملاً ممنوع است. در صورت هر نوع تخلف و یا تقلب، شخص و یا شرکت به مرجع قانون جهت مجازات معرفی میشود.

## Kopieringsförbud!

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt! Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat BONUS-avtalet) är detta verk att se som ett engångsmaterial. Engångsmaterial får enligt avtalet över huvudtaget inte kopieras för undervisningsändamål. Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjudet. Ingen del av materialet får lagras eller spridas i elektronisk (digital) form. Utan tillåtelse av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära otillåtet mångfaldigande. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

اینجا کتابهای درسی ذیل با داشتن نمره های  
استندرد بین المللی (ISBN) موجود است:

**کتابهای ابتدائیه (از صنف اول تا صنف ششم):**

- ۱ - دری برای صنف اول متن
- ۲ - دری برای صنف اول تمرین
- ۳ - دری برای صنف دوم متن
- ۴ - دری برای صنف دوم تمرین
- ۵ - دری برای صنف سوم
- ۶ - دری برای صنوف ۴ تا ۶ کتاب اول
- ۷ - دری برای صنوف ۴ تا ۶ کتاب دوم
- ۸ - کتاب تمرین برای صنوف ۴ تا ۶

**کتابهای متوسطه (از صنف هفتم تا صنف نهم):**

- ۹ - دری برای صنف هفتم
- ۱۰ - دری برای صنف هشتم
- ۱۱ - تمرین اول برای صنوف متوسطه
- ۱۲ - تمرین دوم برای صنوف متوسطه
- ۱۳ - تمرین سوم برای صنوف متوسطه

**کتابهای لیسه (از صنف دهم تا صنف دوازده هم):**

- ۱۴ - دری برای صنف دهم متن
- ۱۵ - دری برای صنف دهم تمرین
- ۱۶ - دری برای صنف یازده هم متن
- ۱۷ - تمرین اول برای لیسه
- ۱۸ - تمرین دهم برای لیسه
- ۱۹ - قصه های شیرین افغانی

**کتابهای پښتو:**

- ۲۰ - پښتو لومړی ټولگی لوست
- ۲۱ - پښتو لومړی ټولگی تمرین

**کتابهای فارسی:**

- ۲۲ - کتاب تمرین فارسی کلاسهای ۱ تا ۳
- ۲۳ - کتاب تمرین فارسی کلاسهای ۴ تا ۶



[www.daribooks.se](http://www.daribooks.se)

Name: Dari for 10th class (text)  
Author: **Mohammed Hashem**  
First Edition: 1390 H, sh - (2011) M  
Stockholm SWEDEN

**ISBN 978-91-979410-0-6**



**Dari**  
för  
**Gymnasium**

**Text**

Författare:

Mohammed Hashem lärare i dari, pashto och persiska